

АЛЕКСАНДАР СИМИЋ

композитор са великим К

За 22. јануар овај тридесетогодишњи уметник спрема музички спектакл у Београду. Обећава да публици ни у једном трену неће бити досадно, а његова узбудљива животна прича би требало да нас увери у то



Срђан ЈОКАНОВИЋ

Јао! Шта новинар друго да каже када се нађе пред биографијом човека као што је Александар Симић. Како се снаћи, одакле почети? Утисак је да је са својих тридесет година проживео неколико занимљивих и узбудљивих живота. Читате једно, а разговор просто одведе на сасвим друго место. Код нас можда његово име није много познато, али је тај млади човек свирао на турнејама по Енглеској, Русији, Немачкој, Блиском истоку, а у иностранству је објавио и неколико албума са својим композицијама.

Био је стар само петнаест дана када је добио први пасош, путовао је светом, са три године почео да тренира карате... то је само почетак његове приче која понекад делује као скуп свих романа о тајном агенту 007. Џејмс Бонд класичне музике са поносом показује текст објављен у листу „Њујорк тајмс“ у коме га представљају као „пијанисту са великим П“. То му је дало идеју да за свој први београдски концерт после пет година направи оригиналан плакат на коме је парафразирао похвалу из поменутог америчког листа. Тако је Александар Симић постао „композитор са великим К“.

Предстојећи концерт биће одржан у Студентском културном центру 22. јануара и тог дана ће Александар обележити тридесет година уметничког рада које се, гле чуда, поклапају са његовим тридесетим ро-

ЏЕјМС БОНД КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ

КОМПОЗИТОР

Бенданом. Необични композитор познат је по необичним концертима: они су увек спектакуларна мешавина театра и класичног концерта у којој учествују, поред музичара и певача, глумци и балерине, а не забављачи су и изненађени. Овог пута су најављени Рамбо Амадеус, Драгољуб Бурчић, Александар Серар, Мерилин Монро (?)... а после концерта и журка.

— Концерт је за мене увек ако је прошло два сата а публици наједном тренутка није било досадно — каже Симић. — Крај морају дочекати на вилици седница, а да први том ниједног тренутка не погледају у програм.

Живот на педесет адреса

Симић верује да уметност не треба да буде само пука забава већ и да изазове емоције:

— Био сам мали када сам после гледања неког кунг-фу филма излазио из биоскопа „20. октобар“ и имао потребу да се тамам са друштвом. После „Сирана де Бержерака“ месецима сам говорио у стиху. После неких прочитаних књига и одгледања филмова осетио сам истинску потребу да будем бубал човек. Верујем да је то основни циљ уметности, а привлачне пажње је само први корак у допирњу уметности до људи.

То је то. Ево га опет овај тренутак када се из света уметности седимо у лични живот и авантуре младог Симића,

— Као беба сам кренуо у свет — каже

наш саговорник. — Најпре у Бремен где су моји родитељи гајили тркаће коње. Моји су стално живели на педесет адреса због природе татиног посла. Он је увек имао визије и идеје и прошао све, од политичких заступања, преко европских и азиских дворова до похађања филмске школе у класи Итгара Бергмана и стварања националне стратегије неких држава. Имао је пет година када је играо у филму „Прозвано је пето три“ у коме се говорило о стрељању Ђака у Крагујевцу током Другог светског рата. Занимљива је случајност да је моја мајка рођена 21. октобра, баш на дан стрељања. Сваке године су је са школом водили да гледа тај филм и сваког рођендана је плакала зато што мој тата гине у том филму. Да је знала да ће се много година касније удати за тог човека верујем да би јој сузе биле још веће.

Говорили да нема слуха

Узбуђују породичну историју Александар наставља да нам прича:

— Тата је као клинац са 16-17 година побегом из земље јер је деда хтео да му син буде адвокат што је била породична традиција. Тата је желео да буде филмалац. Продао је магнетофон, купио карту за Шведску

јер је имао сан да упише режију код Бергмана. Када је синео у Стокхолму, покупила га је нека жена и одвела код себе. Ујутро се пробудило без чича. Неколико недеља је био бескућник, прас је сувоше и случајно срео писца Питера Вајса који му је помогао да стигне до Бергмана. Славни редитељ никада није имао, ни пре ни после, класу ученика. Само тада, а у њој су били моји отац и још два студента.

Сазнајемо да је Стеван Симић и режирао један филм почетком шездесетих година „Проклети странци“ који је у Шведској добио добре критике. Филм је изазвао вредну седницу тамошњег парламента чији је резултат била промена закона о странацима. Потом се оженио са званичном мис Шведске, написао неколико књига и наставио да режира. Неколико година касније, било је лето, а Стеван Симић и покојни Пепи Лаковић били су на земуном купалишту Лину. Пепи је показао једну девојку свом другару и рекао: „Види, личи на Урсалу Андрес“.

— Тата је одмах кренуо у освајање његовог срца и питао је да ли хоће да игра у његовом филму. Мама га је препознала и казала му: „Хоћу да играм у твој живот“.

Стеван Симић је потом отишао да сними филм о трансираничкој железници па се у тој далекој земљи зближио са шахом Резом Пахлавиејем а потом га је пут одвео и до Маркоса, Сухарта, авганистанског краља, турских генерала...

— Где год смо ишли, то су биле наше земље у којима смо имали станове, оклиде ресторана и пуно пријатеља — каже Александар Симић. — Моји родитељи су се увек



Стране новине често пишу о Симићу дилефи комплементе његовој уметности

дружили са људима много старијим од себе, а то су били и моји пријатељи. Они су често били живи сведоци и творци историје.

Мама Радмила је свот сина научила да чита и пише на српском, енглеском, помало на киеском када му је било две године. Преко дана је гутало књиге, а увече био у свету одраслих. Врло рано је почео да се осећа одраслим и озбиљним:

— Понекад се питам шта је моје сећање, а шта сећање неких блиских људи који одавно нису међу живима.

Иако је стално путовао, Александар је школе похађао у Југославији.

— Школама сам увек доносио награде и неко пакове кафе да би ми се прогледало кроз прсте. Моја лектура су увек претичала лекције на часу. Више сам учио из речника и енциклопедија него из школских уџбеника. Рано сам изгубио страх од науке и знања и почео да се бавим математиком и физиком. Имао сам шеснаест година када сам положио пријемни за студенте физике на Природно-математичком факултету, али тада сам схватио да то није за мене. Две године касније сам уписао медицину где сам завршио трећу годину.

Током целог детињства Александар су многи филози да би могао да се бави свачим осим музиком! Сам признаје да је катастрофално невао:

— Говорили су ми да немам слух. И дан-дanas логично севи, али сам схватио да глас није једини облик талента за музику. У петом разреду сам са хором био на републичким такмичењу, а професорка је само мене замолила да отворам уста и не певам. У мени је продрало егзибиционизам и запевом сам. Били смо дисвалфикацирани и више ни директор школе није могао да ми поправи оцену из музичког.

Сања је имао мање од петнаест година када је добио први диџитор са тоновима. После пола сата схватио је да може на њему да свира:

— Рекао сам мојима: „Погледајте, ја сам пијаниста“. Моји су се смејали. За петнаест сторићанског свирача, купио клавир и јучам тог дана, чекајући поклон, из приручника научио све ноте. Пр тога нисам знао ни како се читати. Схватио сам да могу да одсвирам све што стана пред мене. Почео сам да гутам музику. Нису хтели да ме приме у нижу музичку школу јер сам

Yugotours

ВАС ВОДИ НА ОЧНУ КЛИНИКУ

"ФЛОДОРОВ"

У САНКТ ПЕТЕРБУРГ (ЛЕЊИНГРАД)

ОПЕРАЦИЈЕ И ЛЕЧЕЊЕ ОКА

Најуспешнији у операцији КАТАРАКТЕ, ГЛАУКОМА, РАЗРОКОСТИ, ПРЕСАЂИВАЊА РОЖЊАЧЕ...

Катаракту оперишу најсавременијим апаратом у офталмологији - БЕЗ УШИВАЊА. КРАТКОВИДОСТ, ДАЛЕКОВИДОСТ, АСТИГМАТИЗАМ. Операције и лечење најновијим ласерима 21. века. Ослободите се ношења сочива и наочара. Селективне прегледе пацијента, сваког месеца у Београду, обављају врхунски руски лекари специјалисти.

Следећи прегледи у БЕОГРАДУ од 1. ФЕБРУАРА

Одлазак на операције у САНКТ ПЕТЕРБУРГ сваког месеца

Информације и пријаве "Yugotours" БЕОГРАД
 Васина 16, тел. 638-155; 632-852
 Таковска 12, тел: 3233-055

био suviše etar, ali su mi rekli da mogu da snimam tubu. Akademiju sam upisao bez ikakve muzičke škole i po tome sam jedinstven. Položio sam svih dvadesetak ispita. Majka me je stalno pitala: „Pa dobro, Sasho, kada ćeš nešto početi da radiš?“ Tada sam mogao da joj kažem: „Evo, radim“.

Кандидат за лудницу

У школи је, каже Симић, често упадао у невоље јер је говорио оно што мисли. Од својих другара је због тога добијао батине, а професори су му претили. Једном је поводио то било његово одбијање да говори на митингу који је Слободан Милошевић организовао на Ушћу.

– Тада су покушали да ме избаце из школе, али нису успели – сећа се Александар. – Међутим, мени се школа смучила. Родитељи су ме научили да смејем да говорим оно што мислим и да се не плашам никога осим Бога. Пре неколико месеци сам причао са београдским рабином Исаксом Асином који је рекао да је последњи пут када се Бог обратио једном човеку, обраћајући се целом народу, било онда када се обратио Мојсију. Дакле, он је последњи пророк. Данас, када чујемо да је неко разговарао са Богом, ми га шаљемо у лудницу. Ја сам онда дефинитивни кандидат за лудницу јер за мене базилење музиком није ништа друго до разговор са небесима.

Бавићи се музиком, Симић је написао десетине концерата за различите инструменте и оркестре, једном је отворио Бетовен, учествовао је у обележавању две хиљаде година хришћанства у свету, компоновао је музику за позориште и филм и једино за чим жали је што у Београду то сада није могао да направи велики спектакл. Недостајао му је времена, енергија и мотивација. Сада је осетио потребу да све то подели са суграђанима.

Длакаве музе

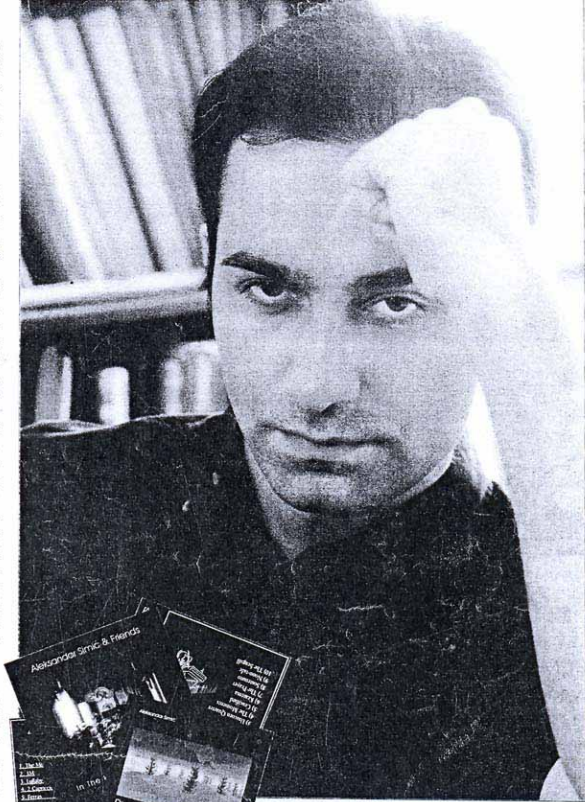
На питање шта га инспираше у стварању дела (а она су у распону од рекламних лингвиста до радно до ораторијума и концертара за гудачке квартете), Симић каже да су у питању музе различитих облика:

– Неке су и длакаве. Годинама нисам могао да напишем ни једну ноту а да моја керуна Милка не лежи испод клавира, код мојих ногу. Када би изашла у шетњу, ја бих се осетио као да сам остао без инструмента. Чим би се вратила у собу мени би инспирација поново долазила. Имао сам је тринаест година и много ми недостаје.

Нове поруције Александру Симићу стичу из свих крајева света, од Исланда и Велике Британије до Русије. Недавно је у Холандији објавио четврти албум а за предстојећу пролећну триста година постојања Петроградске филхармоније у симфонијска поема чији је наслов преузет од романа Бохумла Хрбаала „Град у коме је стало време“.

– У питању је град за који верујем да живи у свима нама након у њему никада нисам били – објашњава композитор. – Састављени је из делова сећања, подсети и снава. У њему препознајемо улице и тргове на којима никада нисам били.

Симић је пронашао тог свет, свирао на многим местима док се његова музика изводила у још необичнијим просторима (чак и у једном индијанском резервату). Бетовен, међутим, највише причиница за



До сада је Симић четири албума од којих ниједан није објављен код нас

довољство концерат у мрачној и празној дворани, само за себе лично. Један такав је изашо у Русији када је добио кључеве од Петроградске филхармоније.

– Увек сам налазио неко перверзно задовољство у приликама када сам био сам на неким изумштним местима која су увек била пуна људи. Једном сам био потпуно сам у Сикстинској капели. Као мали сам зато волео градове Дрезден и Никозију, где сте могли сатима да шетате и никог не сретнете. Зато волим Рим у августу, на путеву од Хадријанове капље до Бокса ди Веритате, као и један надмоњак у Њујорку око четрдесет прве улице где имаш осећај да си потпуно сам у целом граду. Застрашујуће и фасцинантно. Та врста ексцелузивности је моја мала слабост.

Али, није и једина.
– Обожавам храну. Својевремено сам

са Николом Којом снимно кратки филм која је требало да докаже да је кулнарство најважнија уметности на чула човека“. Потровали смо шептанике и док заједно да постоји тако јака уметност која може да купије. Режијер је био Милорад Миланковић. Никад нисам куповао одећу, али „одлетим“ када одем на пијану или у кафрану. Волим књиже, стари намештај, разне стубови за кућу и саме куће.

Као највећи промашај у својој каријери Александар Симић истине оперу „Фауст“ која је била „нешто најбоље што сам никада написао“ након је одмах после премијере оперу увео и ставио у фавор.

– Писање тог дела и чини постојења са причом и главним јунаком утисну је да и ја направим свој пакт са њаставијем. Ја сам свог Фауста спасао, али улачење у њелу вриг је оставио дубоког трага на мене. Почео сам да верујем да ми се неке ружне ствари дешавају јер сам можда дрируо негде где нисам само.